

L'Índia i el Pakistan, les eleccions que marcaran el seu futur

L'Índia i el Pakistan han arribat a un punt mort a les seves relacions diplomàtiques. Després de la ruptura d'aquestes en 2019, la situació no ha millorat més enllà d'un alt al foc.

Aconseguiran restablir les relacions després de las eleccions índies?

Introducció

El mes de febrer passat es van dur a terme les eleccions al Pakistan, en les quals Shehbaz Sharif va sortir com a vencedor. Al seu torn, l'Índia també haurà de passar per les urnes entre el 19 d'abril i el 4 de juny. Les enquestes indiquen que l'actual president, Narendra Modi, tornarà a guanyar les eleccions. Modi, la política del qual és marcadament hinduista, no està buscant una millora de les seves relacions diplomàtiques amb el Pakistan, la ruptura de les quals al 2019 segueix molt present avui dia. Serà reelegit Modi? En cas que sigui així: canviarà la seva diplomàcia després de les eleccions?

Las diferències entre l'Índia y Pakistan al llarg del temps

Tots dos països han tingut dificultats en les seves relacions bilaterals des de la seva independència de Gran Bretanya al 1947. La mateixa fundació del Pakistan, va suposar un conflicte a la regió a causa

d'unes revoltes comunals. 12,5 milions de persones van haver de desplaçar-se de les seves llars i 1 milió va morir en el procés. Després de la ruptura, encara s'havia de decidir si els estats principescos, aquells que mantenien una certa independència sota el lideratge de Gran Bretanya, s'annexionarien a l'Índia i al Pakistan o si mantinguessin la seva independència. Tres estats van preferir ser reconeguts com a independents: Junagarh, Hyderabad i Caixmir. No obstant això, a poc a poc van anar annexionant-se a l'Índia, moltes vegades per la força, com en el cas de Caixmir. Aquesta desavinença pel repartiment del territori ha provocat conflictes armats entre els dos països al llarg de la segona meitat del segle XX, com les guerres quatre indo-pakistaneses en 1947-1948, 1965, 1971 i 1998. De fet, la tercera guerra va causar la independència del Pakistan de l'Est (ara Bangladesh), gràcies al suport econòmic per part de l'Índia del moviment independentista bengalí.

Després de l'última guerra, el Pakistan va acceptar retirar a les seves tropes en l'Acord de Washington el quatre de juliol de 1999. Una altra disputa és la de la Glacera Siachen, considerat una terra inhòspita i neutral. No obstant això, l'Índia va començar a sospitar que Islamabad reclamava aquesta localització després de trobar un mapa estatunidenc que el considerava pakistanès. Però quan un alpinista japonès va demanar permís al Pakistan per a visitar la glacera, l'exèrcit indi es va presentar al lloc, empitjorant les seves relacions diplomàtiques.

Un altre conflicte important entre Islamabad i Nova Delhi són els atacs terroristes. Entre els 60 i 80 hi va haver moviments insurgents del Pakistan de l'Est, el Panjab i Caixmir, que es van enfrontar a tots dos governs (un d'ells els que va aconseguir la independència de Bangladesh). Al llarg de la dècada dels 80 va haver-hi segrestos d'avions de línies aèries índies per part de terroristes sikh i caixmirs, suposadament secundats pel govern pakistanès. En 1993 van morir unes 250 persones en un atemptat amb bomba a Bombai, una desgràcia que va afectar greument les relacions diplomàtiques. No obstant això, a pesar que (com hem vist) a la fi del segle XX ja s'havien dut a terme atacs terroristes al Sud Asiàtic, a partir de l'atemptat de les Torres Bessones l'Índia va canviar la seva justificació per a atacar al Pakistan imitant la posició dels Estats Units a l'Iraq. Nova Delhi va afirmar que el Pakistan era un país no democràtic, que acull a terroristes i que tenia

armes nuclears per la qual cosa havien de defensar-se dels pakistanesos. No obstant això, el terrorisme no és unidireccional, atès que hi ha hagut atacs a mesquites i més recentment a població musulmana a la província de Gujarat per part d'extremistes hindús. L'Índia encara no s'ha pronunciat sobre això mentre continua acusant el seu país veí. Tots dos països difereixen en la seva manera de veure al terrorisme: mentre que el Pakistan afirma que té la seva causa en les injustícies socials i per l'ocupació il·legal de territoris (com en el cas de Caixmir), per la qual cosa és rellevant parar esment a les causes per a resoldre el conflicte; en canvi, l'Índia pensa que el terrorisme està arrelat en ambicions polítiques, en estats expansionistes i en grups finançats per ells per a servir a la seva causa.

Casos de cooperació

Malgrat les seves diferències, l'Índia i el Pakistan també tenen un llarg historial de cooperació bilateral. Les seves relacions diplomàtiques fluctuen entre la cooperació i el conflicte, depenent de la percepció d'amenaça que tingués un país sobre l'altre en cada situació. Tots dos països van unir les seves forces contra el terrorisme a l'agost de 2004 a Islamabad, després de l'alt al foc de 2003 que va permetre l'inici de les negociacions de pau. Al 2007, fins i tot van crear el Mecanisme Antiterrorista Conjunt. Un altre acord important és el de la 12a Cimera del SAARC (South Asian Association for Regional

Fuente: BBC News

Cooperation), en 2004. En aquesta, el president Musharraf i el primer ministre Vajpayee van estar d'acord sobre solucionar conflictes bilaterals de llarga durada, incloent-hi la disputa de Jammu i Caixmir. En aquests acords van imposar mesures com la divisió d'aquesta regió en 7 zones per a una millor identificació que els ajudés en la resolució de conflictes, així com la retirada de tropes per passos i l'autonomia del govern de la zona (que no la seva independència). A més, van arribar a un acord per a comunicar-se la quantitat de reserves nuclears de cada país. Un acord significatiu per al futur d'aquests països, sobretot per a l'Índia, és el "Indus Water Treaty" de 1960, al qual es repartiren sis rius a parts iguals entre l'Índia i el Pakistan. No

obstant això, aquesta decisió repercutirà negativament a l'Índia en 2050, quan el cabdal de l'Indus canviï. El sud d'Àsia és una de les zones més castigades pel canvi climàtic, per la qual cosa l'aigua és un bé molt preuat. Amb una població que creix ràpidament i la quantitat disponible d'aigua disminuint la situació es farà insostenible en unes dècades. Per la qual cosa serà necessari que es construeixi un canal des del riu Indus al Pakistan fins a l'Índia abans que desemboqui en la mar. Nova Delhi ha de cooperar amb Islamabad si vol assegurar els recursos hídrics per al seu país en un futur.

Situació actual

La situació actual entre els estats és molt delicada. En 2016 l'Índia es va desvincular de la SAARC, després de la mort de 19 soldats indis en un atac terrorista. Però no és fins a 2019 quan trenquen les seves relacions diplomàtiques, on “l'Índia's Central Reserve Police Force in Pulwama” és atacada per forces insurgents. Nova Delhi va condemnar aquest atac i al Pakistan, per donar recer als perpetradors i va revocar unilateralment l'estatus de zona especial a Caixmir i Jammu. Tots dos països es van enfrontar, però per sort la situació no va escalar més enllà de la ruptura de relacions. En 2021 es va tornar a instaurar l'alt al foc de 2003 i el ministre Imran Khan va reprendre el comerç amb l'Índia per un mes. A més, han començat a emetre's vises per a peregrinacions religioses sikh i hindús. També han permès que l'Índia transportés ajuda humanitària cap a l'Afganistan travessant el Pakistan.

A més, aquesta situació d'enemistat s'agreuja gràcies a les polítiques hinduïstes de l'actual president indi, Narendra Modi. Des de l'inici del seu primer mandat, en 2014, ha guanyat molta popularitat entre la majoria religiosa del seu país, en detriment de les minories. Modi no està condemnant els atacs a musulmans indis per part d'extremistes hindús, per la qual cosa no gaudeix de simpatia entre la població pakistanesa, de majoria musulmana. Reprendre el comerç abans de les

eleccions i sobretot, donar qualsevol suport directe al Pakistan més enllà de guardar les aparences podria suposar un suïcidi polític, ja que despertaria desconfiança entre els seus votants. Pel que fins al final de les eleccions índies no es podrà apreciar cap canvi en la seva relació.

Las elecciones al Pakistan

Aquestes eleccions es van dur a terme el mes de febrer passat, en les quals Shehbaz Sharif va ser reelegit. No obstant això, van estar marcades pel descontentament com indica l'escalada de violència del país i l'exclusió d'Imran Khan, retardant l'anunci dels resultats. Imran Khan ha acusat a Shehbaz Sharif de frau electoral, encara que a ell li han exclòs d'aquestes eleccions per càrrecs de corrupció i revelació de secrets oficials. Va ser destituït en 2022 i està complint presó per altres casos de corrupció anteriors, amb més de 150 casos pendents en contra seva. La victòria de Sharif va ser clara, amb 201 vots i dels quals només necessitava 169 per a la majoria. Van retardar l'anunci del president pel fet que van tallar les comunicacions per a evitar atacs a candidats i a les forces de seguretat.

La reacció del president indi Modi va ser molt més moderada que la de 2022, en la qual felicitava efusivament la victòria de Sharif amb desitjos de pau i que les seves relacions es normalitzessin de nou. En canvi, després d'aquesta victòria es va limitar a felicitar la seva reelecció sense intencions d'un acostament entre ambdues parts. Això es deu en part a

les eleccions d'abril, per la qual cosa Modi no es pot permetre un acostament al Pakistan per a contentar els seus votants. D'altra banda, el primer ministre Nawaz, sempre ha intentat millorar la situació amb Nova Delhi i està més ben vist a l'Índia. Per això s'ha especulat amb què si s'hagués presentat a la presidència el resultat seria un altre.

Les eleccions a l'Índia

Les properes eleccions de l'Índia marcaran un punt d'inflexió en la relació d'aquests països. Com és un país tan poblat (representant el 10% de la població mundial) les seves eleccions es realitzen en fases. D'enguany s'iniciaran el 19 d'abril i finalitzaran el 4 de juny. Uns funcionaris instal·laran màquines per a la votació electrònica en diferents regions al llarg d'aquest temps. En aquestes eleccions es triaran a 543 membres de la Cambra Baixa del Parlament i el partit de la presidència actual torna a ser favorit. Modi busca un tercer mandat, però està a punt de col·lapsar per les rivalitats, desercions polítiques i xocs ideològics. El partit Bharatiya Janata de Modi, de tall nacionalista i hinduista, amenaça el laïcisme del govern. Si guanyés es consolidaria com un dels líders més duradors que ha intentat transformar una democràcia laica en una nació hindú. Encara que la seva popularitat es trontolla, continua tenint el suport de la població hindú, sobretot després de l'obertura del temple de Ayodhya. Modi va començar el seu primer mandat promentent imposar mesures pel creixement econòmic i acabar amb la

corrupció. No obstant això, ha fracassat en la creació d'ocupació juvenil, per la qual cosa molts es veuen obligats a acudir a la beneficència per a sobreviure. Els seus dos mandats han estat marcats per la persecució de minories religioses i la reducció d'espai de la premsa lliure dissident.

El principal opositor és el partit Indian National Congress, el candidat del qual és Rahul Gandhi. El partit Bharatiya Janata té tantes possibilitats de repetir la seva victòria que molts partits de l'oposició han optat per crear una coalició: Indian National Developmental Inclusivament Alliance (INDIA). De totes maneres, aquesta aliança és provisional i podria canviar després de les eleccions, a causa de les diferències entre els seus membres. A més, a unes poques setmanes de les eleccions encara no havien presentat a un candidat, donant encara més protagonisme als candidats de de l'INC i del BJP.

Conclusió

Les eleccions de l'Índia podrien marcar un abans i un després en la seva relació amb el Pakistan. Els actuals líders no han intentat resoldre les seves diferències des de la ruptura de les relacions diplomàtiques de 2019 a més de l'alt al foc, però podria haver-hi un canvi si un altre partit guanyés a l'Índia o si Nawaz, el primer ministre, s'hagués presentat a la presidència. Això demostra que la percepció d'amenaça entre tots dos països es basa en la subjectivitat i varia segons els líders polítics al comandament. Un canvi en el

lideratge de l'Índia podria comportar una normalització de les relacions diplomàtiques. No obstant això, tot això és una especulació que no es podrà comprovar fins que es duguin a terme les eleccions. Modi ha perdut part de la seva popularitat, però ha aconseguit un gran suport per part de la població hindú, gràcies a l'actitud nacionalista del seu partit. El BJP continua sent el favorit i ni l'INC ni la coalició ÍNDIA semblen capaces de sobreposar-se a ell.

D'altra banda, el Pakistan no està d'acord amb la persecució a la població musulmana que Narendra Modi està permetent a l'Índia i segueix en contra de l'ocupació índia de territoris com Caixmir. La història de l'Índia i el Pakistan ha estat marcada tant per l'enemistat com per la cooperació, depenent de la situació. El que demostra que els dos països estan condemnats a entendre's, sobretot en casos d'emergència climàtica dels anys vinents. L'Índia necessitarà l'ajuda del Pakistan per a augmentar les seves reserves d'aigua per a una població en creixement. Això significa que, encara que presentin diferències, en un futur hauran d'afrontar els problemes de manera conjunta. Ja es van arribar a acords conjunts per a combatre el terrorisme durant els anys 2000, però la deriva extremista del BJP dificulta la condemna dels atacs hindús a musulmans. Un pas important per a la lluita contra el terrorisme hauria de ser el reconeixement dels atacs per part d'extremistes hindús, a més de la

condemna del terrorisme d'origen pakistanès. Per a finalitzar, tots dos països haurien de retornar el seu estatus de semi autonomia a la regió de Jammu i Caixmir, per a reduir els atacs terroristes nacionalistes i evitar l'ocupació il·legal per part de qualsevol dels dos estats. Encara queda un llarg camí per recórrer, però l'Índia i el Pakistan sempre han aconseguit percebre's com a aliats i han demostrat ser perfectament capaços de cooperar al llarg dels anys. Encara que aquestes eleccions no aconseguixin la normalització de les seves relacions diplomàtiques, en uns anys unes altres ho faran.

Susana Merino Lozano

Estudiant de Màster en Relacions Internacionals,
Seguretat i Desenvolupament
Universitat Autònoma de Barcelona

Fonts de referència:

- Abbas, K., & Khan, M. A. (2024, 13 gener). Could the India-Pakistan Relationship Normalize in 2024? The Diplomat. Disponible a: <https://thediplomat.com/2024/01/could-the-india-pakistan-relationship-normalize-in-2024/> (vist per última vegada el 10/04/2024).
 - ASSOCIATED PRESS. (2024, 16 març). Índia anuncia que celebrarà eleccions generals en diverses fases a partir del 19 d'abril | AP News. *AP News*. Disponible a: <https://apnews.com/world-news/general-news-83635642d9fea5abe34cd42dbae371e8> (vist per última vegada al 10/04/2024).
 - Euronews. (2024, 3 març). Shehbaz Sharif, elegit primer ministre de Pakistan tras unas controvertidas elecciones. *Euronews*. Disponible en: <https://es.euronews.com/2024/03/03/shehbaz-sharif-elegido-primer-ministro-de-pakistan-tras-unas-controvertidas-elecciones> (vist per última vegada el 10/04/2024).
 - Khan, R. A. et al. (2019). A historical overview of Indo-Pak conflicts and its impacts on their relations. *European Academic Research*. Vol. VII (8), 4333-4343.
 - La Índia y Pakistan intensifican acusaciones cruzadas sobre terrorismo. (2024, 31 gener). *SWI swissinfo.ch*. Disponible a: <https://www.swissinfo.ch/spa/la-india-y-pakistan-intensifican-acusaciones-cruzadas-sobre-terrorismo/48140546> (vist per última vegada el 10/04/2024).
 - Misson, F. A. (2022). Pakistan-India Relations: A Critical Appraisal of Power Politics. *Strategic Studies*, 42(2), 54–71.
 - Noor, S. (2007). Pakistan-India Relations and Terrorism. *Pakistan Horizon*, 60(2), 65–84.
 - Saaliq, S. (2024, 1 d'abril). Lok Sabha elections 2024: Everything you need to know. *AP News*. Disponible a: <https://apnews.com/article/india-election-modi-bjp-democracy-8998fe6aba5fa26debc0f82c4e2ccf69> (vist per última vegada el 10/04/2024).
 - Yousaf, K. (2024, 5 març). Modi greets Shehbaz but sends a 'quiet' message. *The Express Tribune*. Disponible a: https://tribune.com.pk/story/2458430/modi-greets-shehbaz-but-sends-a-quiet-message#google_vignette (vist per última vegada el 10/04/2024).
-

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

ABRIL 2024

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.
